

Emotioncy Analysis of Some Persian Neologisms Approved by Academy of Persian Language and Literature

Ghasem Modarresi¹

Department of English, Quchan Branch, Islamic Azad University, Quchan, Iran

Received: 26 September 2021

Accepted: 20 February 2022

Abstract

To date, some research has been carried out on Persian neologisms from linguistics, linguistic typology or sociolinguistics perspectives; however, research from a psycholinguistic perspective offers new insights into Persian neologisms and their foreign equivalents. Employing the concept of emotioncy (emotioncy+frequency of senses), the present study compares the cultural weight of seven Persian neologisms and their foreign equivalents to discover why the public accept or reject the words, approved by the academy of Persian language and literature. Moreover, the study examines the role of their native language in the application of these words. To this end, 223 participants in the quantitative phase and 61 participants in the qualitative phase of the study were selected from the public based on convenience sampling and data saturation to participate in the study. The study follows a sequential mixed-methods design which consists of qualitative and quantitatively phases to collect the relevant data. The results of the *t*-test show that there is a significant difference between the six pairs in terms of emotioncy. Moreover, the results of One-way ANOVA confirm that there is a significant difference in three of the selected words with respect to the native language of the speakers, including Persian, Kurdish and Turkish in terms of emotioncy. After determining the inter-rater agreement and inter-rater reliability of the data, the qualitative results reveal 16 reasons for the acceptance of the foreign equivalents, such as positive association, beautiful-sounding words and high frequency. Also, eight reasons for the non-acceptance of the Persian neologisms are identified like negative association, hard sounding words and low frequency. Indeed, to promote the acceptance and application of neologisms, the academy of Persian language and literature should take not only linguistic but also psycho-sociolinguistics issues into consideration.

Keywords: Academy of Persian Language and Literature; Neologism; Emotioncy; Acceptance or Non-acceptance of the Word

1. Corresponding Author. Email: qasem.modarresi@gmail.com

تحلیل هیجامدی برخی از واژگان مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی

قاسم مدرسی * (گروه زبان انگلیسی، واحد قوچان، دانشگاه آزاد اسلامی، قوچان، ایران)

چکیده

تاکنون بر روی واژگان مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی از منظر زبان‌شناسی، رده‌شناسی و جامعه‌شناسی زبان مطالعاتی صورت گرفته است، اما بررسی این واژگان از منظر روان‌شناسی زبان می‌تواند رویکرد تازه‌ای در خصوص واژه‌گزینی برای معادله‌های بیگانه ارائه دهد. مطالعه حاضر با به کار گیری الگوی «هیجامد» (هیجان+بسامد حواس)، به مقایسه کاربرد هفت واژه مصوب فرهنگستان و معادل بیگانه آنها در میان عامه مردم می‌پردازد تا میزان استقبال آنها از واژگان مصوب فرهنگستان و نیز نقش زبان مادری آنها درباره کاربرد واژگان را بررسی کند. بدین منظور، تعداد ۲۲۳ شرکت‌کننده در مرحله کمی بر اساس «نمونه‌گیری در دسترس» و ۶۱ شرکت‌کننده در مرحله کیفی بر اساس «اشباع داده‌ها» از میان عامه مردم انتخاب شدند. روش پژوهش اتخاذ شده در این پژوهش، طرح تحقیق تلفیقی-تریبی است که بر اساس آن، ابتدا داده‌های کمی و سپس داده‌های کیفی جمع‌آوری شد. نتایج کمی به دست آمده از «آزمون تی» نشان داد که از میان هفت جُفت واژه منتخب، بین شش جُفت آن تفاوت معناداری از حیث «هیجامد» در میان عامه مردم وجود دارد. همچنین، نتایج کمی به دست آمده از آزمون «انووا یک طرفه» نشان داد از بین هفت جُفت واژه مورد نظر، در سه واژه تفاوت معناداری با توجه به زبان مادری سخنگویان شامل زبان‌های فارسی، کردی و ترکی از حیث «هیجامد» وجود دارد. نتایج کیفی این پژوهش، پس از مشخص کردن توافق و پایایی درون موضوعی داده‌های به دست آمده از مصاحبه

* نویسنده مسئول qasem.modarresi@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۰۱ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۷/۰۴

نیمه ساختاریافته، نشان داد ۱۶ عامل همچون تداعی مثبت، خوشآهنگ بودن و بسامد بالا در پذیرش واژه‌های بیگانه و ۸ عامل همچون تداعی منفی، تلفظ دشوار و بسامد پایین در عدم پذیرش واژه‌های مصوب از سوی مردم نقش دارند. درواقع، فرهنگستان زبان و ادب فارسی برای افزایش میزان استقبال و کاربرد یک «نوواژه» در مقایسه با همتای بیگانه آن، نه تنها مسائل زبان‌شناسی، بلکه مسائل روان‌شناسی زبان را هم باید لحاظ نماید.

کلیدواژه‌ها: فرهنگستان زبان و ادب فارسی، واژه‌های مصوب، هیجامد، پذیرش و عدم پذیرش واژگان

۱. مقدمه

زبان همواره مورد توجه روان‌شناسان، جامعه‌شناسان و مترجمان بوده است، چراکه انتقال فکر، احساس و مقاصد فردی بهوسیله زبان امکان می‌یابد (بنویلان^۱، ۲۰۱۹). در حقیقت، زبان پدیده‌ای اجتماعی و نظام انتخاب‌هاست، به‌طوری‌که هر یک از انتخاب‌های ما مفهوم متفاوتی را ارائه می‌دهد (هالیدی^۲، ۱۹۹۴). فرهنگ مردم یک جامعه هم در زبان آنها گنجانده شده است و با فراغیری یک زبان می‌توان به فرهنگ مستتر در آن زبان پی برد (پیش‌قدم، درخشان و عطایی، ۱۳۹۹).

حال، با گسترش سریع فناوری و اختراعات، واژه‌های مرتبط با نوآوری‌های غیربومی در جوامع مختلف نفوذ می‌یابند و به گفته برایسون^۳، «وام‌گیری واژگانی» یکی از متدالول‌ترین منابع «نوواژه‌سازی» در زبان است. در این باب، فرهنگستان زبان و ادب فارسی تلاش می‌کند با نظرارت دقیق بر واژه‌سازی و واژه‌گزینی برای واژگان بیگانه، از هویت، ماهیت و ساختار زبان فارسی که بخش مهمی از هویت و فرهنگ ملی است، محافظت کند (عادل، ۱۳۹۵). از این‌رو، «معادل‌گذاری» در برابر الفاظ بیگانه از اهداف عمده فرهنگستان محسوب می‌شود (پرویزی، ۱۳۹۵). حال آنکه، واکنش مخاطبان در برابر پذیرش چنین واژگانی متفاوت

1. Bonvillain
2. Halliday
3. Bryson

است و ممکن است برخی آن را بپذیرند و برخی آن را نپذیرند و در عوض، معادل خارجی آن را استفاده کنند (پیش‌قدم و فیروزیان پوراصفهانی، ۱۳۹۶). در حقیقت، به باور پرویزی (۱۳۹۵)، شمار بزرگی از نوواژه‌های فرهنگستان در نظر مردم عجیب و غریب است که علت آن تمایل فرهنگستان به «سره‌گرایی»^۱ است. به عنوان مثال، از واژه مصوب «بها بازار» به جای «بورس» می‌توان نام برد که با استقبال اندکی نسبت به معادل انگلیسی آن رویرو شده است.

به گفته مؤمنی و فخارزاده (۱۳۹۵)، علی‌رغم تلاش‌های فرهنگستان در خصوص یافتن معادل‌های مناسب، هنوز بیشتر واژه‌های بیگانه نسبت به معادل آنها کاربرد بیشتری دارند. کاربران زبان فارسی تمایل دارند از واژگان بیگانه به جای واژه‌های مصوب فرهنگستان استفاده کنند (شقاقی، ۱۳۸۷) که البته با گذر زمان این روند تغییر یافته است و برخی واژگان مصوب کاربرد بیشتری نسبت به معادل بیگانه آنها دارد (تاتاری، ۱۳۹۵). درواقع، در پذیرش و یا عدم پذیرش واژگان از سوی مردم، صرفاً، مسائل زیان‌شناختی تعیین‌کننده نیستند و بحث‌های روان‌شناختی، جامعه‌شناختی و عصب‌شناختی زبان هم در میان است.

البته به نظر می‌رسد «هم‌آیی کلمات»^۲ هم، در میزان کاربرد واژگان نقش دارد. به عنوان مثال، اگر کسی به جای واژه «موبایل»، واژه «همراه» را به کار ببرد، باز در هم‌آیی این کلمه با «فروشی»، کاربران زبان فارسی «موبایل فروشی» را به جای «همراه فروشی» استفاده می‌کنند که این امر منجر می‌شود افراد بیشتر در معرض واژه «موبایل» قرار بگیرند. همچنین، هنگامی که واژه بیگانه برای مدت مديدة در جامعه استفاده می‌شود، تبدیل به نشانه زبانی شده (پیش‌قدم و فیروزیان پوراصفهانی، ۱۳۹۸) و در ذهن مردم نهادینه می‌شود. غیاثیان و ظریف (۱۳۸۷) سرعت گند در واژه‌گزینی را به عنوان یکی از کاستی‌های عمده فرهنگستان زبان و ادب فارسی مطرح کرده‌اند که البته با گذشت زمان واژه‌گزینی سرعت بیشتری به خود گرفته است و فرهنگستان با

1. linguistic purism
2. collocations

رسیدن واژه‌های مصوب هر حوزه به هزار عدد به انتشار هزار واژه آن حوزه اقدام کرده است مانند هزار واژه پژوهشکی (احمدی نسب، ۱۳۹۸).

پیش‌قدم و فیروزیان پوراصفهانی (۱۳۹۶) معتقدند عدم پذیرش واژه‌های مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی از سوی کاربران زبان، دلایل عصب‌شناختی و روان‌شناختی دارد و به منظور بررسی دلیل عدم استقبال جامعه از برخی واژه‌های مصوب نسبت به واژه بیگانه متناظر آنها که کاربرد زیادی هم دارند، الگوی «جایگزینی هیچامد»^۱ را معرفی می‌کنند که بر اساس آن سخنوران زبان فارسی حس خوبی نسبت به جایگزینی واژه بیگانه ندارند. واژه «هیچامد» با در نظر گرفتن ترکیبات مختلف حسی، تلفیقی از دو واژه «هیجان» و «بسامد» است که شامل هیجاناتی است که درنتیجه حواس مختلف (از جمله شنیدن، دیدن یا لمس کردن) به وجود می‌آید و متشکل از سه مؤلفه «بسامد»^۲ (کمیت)، «حس»^۳ و «هیجان» (کیفیت) است (پیش‌قدم، ۲۰۱۵، ۲۰۱۶). بسامد به میزان مواجهه افراد با کلمات، حواس به حواس پنج گانه و هیجان به هیجانات منفی^۴ (مانند نامیدی و دلهره)، هیجانات خنثی^۵ و هیجانات مثبت^۶ (خوشحالی و لذت) اشاره دارد (پیش‌قدم، ابراهیمی و بیگدلی، ۱۳۹۹). وقتی سطح «هیچامد»^۷ کلمه‌ای به‌واسطه حواس از جمله شنیدن، دیدن یا لمس کردن بیشتر باشد، کاربران آن زبان با آن کلمه انس بیشتر می‌گیرند و درک‌شان از آن کلمه عمیق‌تر می‌شود (پیش‌قدم، طباطبائیان و ناوری، ۱۳۹۲). بر این اساس، هنگامی که فرهنگستان زبان و ادب فارسی واژه‌ای مانند «افشانه» را در برابر واژه بیگانه «اسپری» به تصویب می‌رساند و از گزارشگران و برنامه‌سازان صداوسیما از جمله مجریان فوتیال می‌خواهد واژه جایگزین را در گزارش‌های خود

-
1. emotionacy replacement
 2. frequency
 3. senses
 4. negative emotion
 5. null emotion
 6. positive emotion
 7. emotioncy level

به کار بگیرند، ولی بسامد واژه بیگانه، درجات مختلفی از هیجامد را برای گویشوران زبان ایجاد می‌کند و زمانی که برای آنها، سطحی از هیجامد از یک واژه ایجاد شود، واژه جدیدی که فاقد هیجامد است، به سختی می‌تواند جایگزین واژه قدیمی شود. بدین خاطر، کاربران نسبت به جایگزینی هیجامد، حس خوبی نشان نمی‌دهند که منجر به عدم پذیرش نوواژه می‌شود (پیش‌قدم و فیروزیان پوراصفهانی، ۱۳۹۸).

مطالعه کنونی نیز بر آن است تا با به کارگیری الگوی «جایگزینی هیجامد»، از طریق مقایسه همان واژگان با معادل بیگانه آنها، میزان پذیرش و کاربرد آنها را در بین عامه مردم واکاوی نماید. علاوه بر این، تحقیق حاضر سعی دارد نقش زبان مادری کاربران زبان فارسی شامل زبان‌های فارسی، کردی و ترکی را در میزان پذیرش یا عدم پذیرش این واژگان بررسی کند.

۲. پیشینه پژوهش

۱. مطالعات واژه‌گزینی در فرهنگستان زبان و ادب فارسی

واژه‌گزینی در فرهنگستان، عملاً، کار خود را از سال ۱۳۷۳ شروع کرد و تشکیلات آن به مرور گسترش داشت، به طوری که تا امروز بیش از هفتاد کارگروه واژه‌گزینی تخصصی با فرهنگستان همکاری دارد (پرویزی، ۱۳۹۵). برخی افراد بر این باور هستند که واژه‌یابی برای واژه‌های بیگانه که بسامد بالایی دارند، کار بیهوده‌ای است، اما حدادعادل (۱۳۹۵) معتقد است که علی‌رغم باور کسانی که واژه‌گزینی را ائتلاف زمان و به هدر رفتن سرمایه می‌دانند، واژه‌گزینی به سه دلیل ضرورت دارد؛ ورود واژگان بیگانه باعث تیرگی معنایی، ابهام در نقش دستوری کلمات و آسیب به موسیقی زبان می‌شود. در این راستا، سامانه «گنج واژه» شامل شش میلیون پیشینه طراحی شده است که متأسفانه از سال ۱۳۸۵ به روزرسانی نشده است (سخابی، ۱۳۹۵). همچنین، رجبی و سمایی (۱۳۹۸) الگوی طرح درختی و اصطلاح‌نامه‌ای را برای گزینش واژه‌های بیگانه به منظور معادل‌یابی و سپس سازماندهی آنها به محققان حوزه واژه‌گزینی و فرهنگستان پیشنهاد کردند که با

کمک آن جاهای خالی مربوط به واژه‌های بیگانه بدون برابرنهاده و نیز ارتباطات معنایی میان واژه‌ها برجسته می‌شود. نعمت‌زاده (۱۳۹۵) وام‌گیری واژگانی را از منظر «رده‌شناسی زبان»^۱ بررسی نمود و نتایج مطالعه‌اش نشان داد که زبان‌ها از مقوله اسم بیشتر وام می‌گیرند، بعد از اسم از صفت و آنگاه فعل وام‌گیری می‌کنند.

در زمینه واژه‌گزینی در حوزه‌های مختلف به تازگی پژوهش‌های خوبی صورت گرفته است. چوپان‌زاده و محضری (۱۳۹۵)، ۶۷۱ واژه مصوب فرهنگستان را در حوزه رایانه و فناوری اطلاعات مورد بررسی قرار دادند و به این نتیجه رسیدند که دو رویکرد اصلی در واژه‌گزینی اصطلاحات رایانه‌ای اتخاذ می‌شود. رویکرد اول معادل‌گزینی تحت‌اللفظی است که بسامد بالای آن نشان می‌دهد که الگوهای استعاری را می‌توان از جامعه زبانی و فرهنگی به زبان دیگر منتقل کرد. به عنوان مثال، واژه‌های مصوب «کلاه‌سفید» و «کلاه‌سیاه» که به ترتیب برای واژه‌های بیگانه «white hat» و «black hat» استفاده می‌شوند که کلاه‌سفید رخنه‌گری برای پیشگیری از عملیات خرابکارانه است و کلاه‌سیاه رخنه‌گری است که انگیزه خرابکارانه دارد. این واژه‌ها برگرفته از فرهنگ فیلم‌های «وسترن» هستند که در آنها کابوی قهرمان کلاه سفید و کابوی ضد قهرمان کلاه سیاه می‌گذارد. با این حال، کاربران زبان فارسی چون سفید و سیاه را نماد خیر و شر می‌دانند، مفهوم کلی این دو اصطلاح را درک می‌کنند. رویکرد دوم معادل‌گزینی مفهومی است که به دو شیوه عملده صورت می‌پذیرد: ۱- معادل‌یابی استعاری که اصطلاح استعاری انگلیسی به استعاره پذیرفته شده در فارسی تبدیل می‌شود؛ ۲- معادل‌یابی غیراستعاری که برای اصطلاح انگلیسی معادل فارسی غیراستعاری استفاده می‌شود و در بعضی مواقع معادل‌یابی غیراستعاری لازم است. تatar (۱۳۹۵) ضمن بررسی روش‌های واژه‌گزینی حمل و نقل دریایی دریافت که کارگروه واژه‌گزینی فرهنگستان به ترتیب از روش «گرده‌برداری»، «واژه‌گزینی مفهومی» و «واژه‌گزینی نیمه‌مفهومی» برای واژه‌گزینی در این حوزه استفاده کرده است که در شیوه گرده‌برداری، فرد برای واژه‌گزینی به ترجمه اجزای سازنده آن واژه

1. linguistic typology

در زبان خود می‌پردازد. در شیوه واژه‌گزینی مفهومی، با توجه به مفهوم معنایی واژه بیگانه معادلی برای آن ساخته می‌شود و در شیوه واژه‌گزینی نیمه‌مفهومی، بخشی از واژه ترجمه می‌شود و بخش دیگر به روش مفهومی معادل‌یابی می‌شود.

همچنین، حسینی (۱۳۹۵) از منظر جامعه‌شناسی زبان به بررسی سیر تاریخی تحولات واژه‌گزینی اصطلاحات حقوقی در زبان فارسی نو پرداخت و به این نتیجه رسید که زبان حقوقی ترکیبی است از زبان عربی (٪۷۸)، فارسی، فرانسه، انگلیسی و ترکی که علت عمده آن را تأثیرپذیری سریع زبان حقوقی از قدرت حاکمان وقت می‌داند، هرچند فرهنگستان زبان ایران تأثیر ماندگاری بر زبان حقوقی فارسی بر جای گذاشته است.

احمدی‌نسب (۱۳۹۸) وضعیت نشریات حوزه‌پژوهی در به‌کارگیری واژه‌های مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی را بر اساس فرهنگ هزار واژه‌پژوهی بررسی نمود و دریافت که نشریات پژوهشی به رعایت و استفاده از واژه‌های مصوب توجّهی نداشتند. وفایی و شیوا (۱۳۹۸) چند نمونه از معادلهای مرجح در فرایند واژه‌گزینی فرهنگستان زبان و ادب فارسی را بررسی نمودند که در آنها فرهنگستان اصول و ضوابط واژه‌گزینی مصوب خود را بر معادل متداول ترجیح داده است. سمایی (۱۳۹۸) با رویکرد فرهنگی به تحلیل واژه‌گزینی و نوواژه‌سازی در حوزه‌های مختلف از جمله ورزشی، هنر و پژوهشی پرداخته و معتقد است این رویکرد این امکان را فراهم می‌کند از عناصر بومی فرهنگی شده در معادل‌یابی برای واژگان بیگانه استفاده کنیم. ولی، تا آنجا که محقق می‌داند، تنها کار صورت گرفته بر واژه‌های مصوب فرهنگستان با استفاده از الگویی جامع‌تر و گستردۀ‌تر، پژوهش پیش‌قدم و فیروزیان پورا صفحه‌های (۱۳۹۸) است که به ارزیابی کمّی و کیفی وزن فرهنگی شش واژه مصوب فرهنگستان و متناظر بیگانه آنها در پرتو «الگوی هیجاند» در بین دانشجویان پرداختند و به این نتیجه رسیدند، علی‌رغم اینکه از بین شش جُفت واژه، در پنج جُفت آنها وزن فرهنگی واژه بیگانه بیشتر از واژه مصوب آنها است، فرهنگستان در مسیر جا انداختن واژه‌های مصوب تا حدی گام‌های بلندی برداشته و توانسته وزن

فرهنگی واژگان مصوب را بالا ببرد. پیشینهٔ پژوهش نشان می‌دهد که در واکاوی واژه‌گرینی، محققان از رویکردهای مختلف مانند زبان‌شناسی، شیوه‌های ترجمه، رده‌شناسی، جامعه‌شناسی و فرهنگی بهره برده‌اند و به نتایج خوبی درباره معادل‌یابی و نوواژه‌سازی در فرهنگستان زبان و ادب فارسی دست یافته‌اند. بررسی کنونی به واکاوی واژگان مصوب از منظر روان‌شناسی زبان می‌پردازد که کمتر بدان توجه شده است و با به‌کارگیری «الگوی هیچامد»، میزان و دلایل پذیرش و عدم پذیرش واژگان مصوب را در بین عامهٔ مردم بررسی می‌کند. لازم به توضیح است که واژگان انتخاب‌شده همان واژگان پژوهش پیش‌قدم و فیروزیان پوراصفهانی (۱۳۹۸) است تا مشخص شود میزان استقبال عامهٔ مردم در مقایسه با دانشجویان از این واژگان چقدر است. البته با توجه به اینکه در کلیت این موضوع کلمات کاربردی بیشتری وجود دارد، جُفت واژه «موبایل / همراه» به واژگان منتخب این پژوهش اضافه شده است. همچنین، پژوهش حاضر برای نخستین بار به نقش زبان مادری گویشوران زبان فارسی در میزان کاربرد واژگان بیگانه و معادل مصوب آنها می‌پردازد. درنهایت، این پژوهش از طریق مصاحبه با در نظر گرفتن توافق درون موضوعی و محاسبه پایایی درون موضوعی دلایل پذیرش و عدم پذیرش واژگان را واکاوی می‌کند.

۲. الگوی هیچامد

پیش‌قدم، طباطبائیان و ناوری (۱۳۹۲) مفهوم درجه هیجانی را در یادگیری واژگان زبان مطرح کردند که بر پایه آن واژگانی که دارای درجه بالاتری از حس عاطفی باشند یادگیری آنها راحت‌تر است. پیش‌قدم، آدامسون و شایسته (۲۰۱۳) با الهام از مدل روان‌شناختی تحول یکپارچه انسان یا الگوی تحولی-تفاوت‌های فردی مبتنی بر ارتباط^۱ (گرینزپن و ویدر^۲، ۱۹۹۸) الگوی «هیچامد» را مطرح کردند. مفهوم هیچامد، که از ایده «سازه‌گرایی حسی»^۳ نیرو می‌گیرد، درواقع مکمل «سازه‌گرایی شناختی»^۴

1. developmental, individual differences, relationship-based model (DIR)
2. Greenspan & Wieder
3. sensory constructivism
4. cognitive constructivism

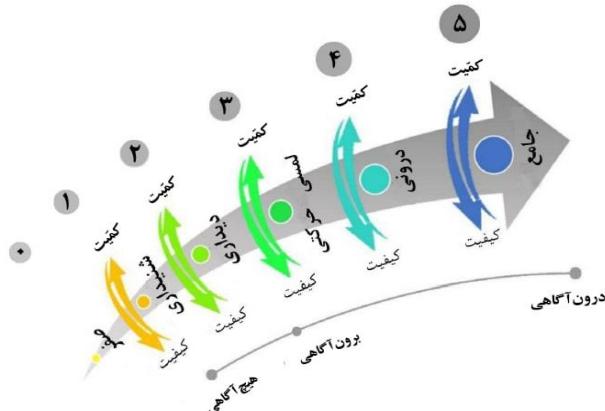
(پیاژه، ۱۹۵۴) و «سازه‌گرایی اجتماعی»^۱ (ویگوتسکی، ۱۹۷۸) است و بر طبق آن، افراد می‌توانند از طریق حواس جهان را درک کنند (پیش‌قدم، جاجرمی و شایسته، ۲۰۱۶). هیچ‌امد، در بردارنده هیجانات ناشی از حواسی است که تحت تأثیر بسامد واژه‌ها قرار دارند (پیش‌قدم، ابراهیمی و بیگدلی، ۱۳۹۹). در واقع، می‌توان برای هیچ‌امد یک واحد واژگانی شش سطحی سلسله‌مراتبی در نظر گرفت که به ترتیب عبارت‌اند از: هیچ‌امد صفر یا تهی^۲ (۰)؛ هیچ‌امد شنیداری^۳ (۱)؛ هیچ‌امد دیداری^۴ (۲)؛ هیچ‌امد لمسی-حرکتی^۵ (۳)؛ هیچ‌امد درونی^۶ (۴) و هیچ‌امد جامع^۷ (۵) (پیش‌قدم، ۲۰۱۵) (جدول ۱).

جدول ۱. سطوح چندگانه هیچ‌امد (پیش‌قدم، ۲۰۱۵)

سطح تجربه	تجربه	نوع هیجان
.	زمانی که شخص هیچ‌گونه تجربه دیداری و شنیداری در مورد یک واژه، شیء یا مفهومی ندارد.	هیچ‌امد صفر
۱	زمانی که شخص در مورد آن واژه، شیء یا مفهومی صرفاً چیزی شنیده باشد.	هیچ‌امد شنیداری
۲	زمانی که شخص در مورد آن واژه، شیء یا مفهومی هم شنیده باشد و هم آن را دیده باشد.	هیچ‌امد دیداری
۳	زمانی که شخص آن شیء را لمس کرده یا با آن کار یا بازی کرده باشد.	هیچ‌امد لمسی - حرکتی
۴	زمانی که شخص تجربه مستقیمی از آن واژه، شیء یا مفهومی داشته باشد.	هیچ‌امد درونی
۵	زمانی که شخص به منظور کسب اطلاعات بیشتر بر روی آن واژه، شیء یا مفهومی تحقیق و تفحص کرده باشد.	هیچ‌امد جامع

1. social constructivism
2. null emotioncy
3. auditory emotioncy
4. visual emotioncy
5. kinesthetic emotioncy
6. inner emotioncy
7. arch emotioncy

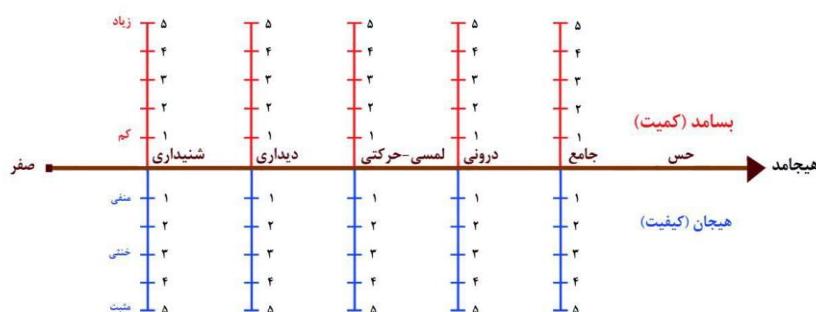
طبق نمودار ۱، وقتی فردی واژه‌ای را نشنیده باشد، نسبت به آن واژه، هیچ‌گونه حس عاطفی ندارد و درنتیجه آن واژه از لحاظ درک در حوزه «هیچ‌آگاهی»^۱ او قرار دارد؛ به طوری که فرد اطلاعی درباره آن واژه ندارد و سطح هیجامد آن واژه تهی (سطح صفر) است (پیش‌قدم، ابراهیمی و شکیبایی، ۱۳۹۷). وقتی که فرد آن واژه را برای اولین بار می‌شنود، از سطح صفر به سطح «هیجامد شنیداری» (سطح یک) صعود می‌کند و اگر تصاویر مربوط به آن واژه را بیند و یا حتی لمس کند، به ترتیب هیجامد آن به «سطوح دیداری» (سطح دو) و «لمسی-حرکتی» (سطح سه) صعود می‌کند و در این مرحله هیجامد فرد وارد حوزه «برون‌آگاهی»^۲ می‌شود به طوری که درباره آن واژه شناخت کلی پیدا می‌کند ولی هنوز تجربه مستقیمی از آن موضوع ندارد (ابراهیمی و همکاران، ۱۳۹۶). در مرحله بعدی، وقتی فرد درنتیجه بسامد تجربه، آگاهی خود را نسبت به آن واژه افزایش می‌دهد، «هیجامد درونی» (سطح چهار) شکل می‌گیرد که با تحقیق به مرحله بعدی یعنی «هیجان جامع» (مرحله پنج) دست می‌یابد و به «درون‌آگاهی»^۳ می‌رسد که باعث یادگیری عمیق واژه می‌شود (طباطبایی فارانی، پیش‌قدم و مقیمی، ۱۳۹۸).

نمودار ۱. سطوح پنج گانه هیجامد (پیش‌قدم، ۲۰۱۵)

1. avolvement
2. exvolvement
3. involvement

پیش‌قدم (۲۰۱۶) در گام بعدی سه مؤلفهٔ حس، هیجان و بسامد را با هم ترکیب نمود و برای سنجش هیچ‌گام ابزار دقیق‌تری ارائه نمود (نمودار ۲). طبق این نمودار، پنج مرحلهٔ مراحله کمی و پنج مرحلهٔ کیفی برای هر یک از سطوح هیچ‌گام شامل شنیداری، دیداری، لمسی-حرکتی، درونی و جامع در نظر گرفته شده است که با توجه به آن می‌توان ارتباط بین سه مؤلفهٔ حس و هیجان (کیفی) و بسامد (کمیت) را برای سنجش درجهٔ هیچ‌گام در نظر گرفت. پنج مرحلهٔ کمی شامل سؤالاتی است با مقیاس پنج درجه‌ای (خیلی کم، کم، متوسط، زیاد، خیلی زیاد) که میزان مواجههٔ فرد و تجربهٔ او در انجام موضوع را اندازه‌گیری می‌کند و پنج مرحلهٔ کیفی شامل سؤالاتی است با مقیاس پنج درجه‌ای (خیلی بد، بد، خشنی، خوب، خیلی خوب) که هیجان فرد را برای هر کدام از سطوح هیچ‌گام (شنیداری، دیداری، لمسی-حرکتی، درونی و جامع) ارزیابی می‌کند (پیش‌قدم، ۲۰۱۶).

پیش‌قدم و عباس‌نژاد (۲۰۱۷) مقیاسی ده بخشی را در خصوص سطوح هیچ‌گام طراحی کردند که دارای سه بخش مجزاً است: ۱- جنبهٔ حسی که شامل حواس‌تهی، شنیداری، دیداری، لمسی-حرکتی، درونی و جامع است که نمره‌دهی آن از صفر تا پنج است؛ ۲- جنبهٔ هیجانی که احساسات افراد نسبت به شرایط فرضی را در بر می‌گیرد و در یک طیف پنج گزینه‌ای از کاملاً منفی تا کاملاً مثبت متغیر است؛ ۳- جنبهٔ

بسامدی که میزان مواجهه افراد با موقعیت خاص را می‌سنجد. با ضرب کردن نمره احساس در حاصل جمع نمره‌های هیجان و بسامد، نمره هیچامد به دست می‌آید که فرمول آن بدین صورت است: هیچامد = حواس (هیجانات + بسامد). به عنوان مثال، تصور کنید فردی برای اولین بار غذای «یخنی» را می‌خورد، در این صورت می‌توانیم بگوییم که هیچامد او با تجربه مستقیم «یخنی» در مرحله درونی قرار دارد و اگر حس او به این غذا «خیلی خوب» باشد و با در نظر گرفتن اینکه نخستین بار است که با آن مواجه شده که در این حالت میزان مواجهه با آن در سطح «خیلی کم» است، از این‌رو، نمره هیچامد او به صورت $24 = 4 + 5$ است.

۳. روش پژوهش

این پژوهش، در دو بخش کمی و کیفی به گردآوری داده‌های مربوطه پرداخت. درواقع، با به کارگیری طرح تحقیق تلفیقی-تریبی^۱، محقق ابتدا داده‌های کمی و سپس داده‌های کیفی را جمع‌آوری کرد تا از مزایای هر دو روش بهره‌مند گردد (ریاضی، ۲۰۱۷).

۱. بخش اول: مرحله کمی

در این مرحله از مطالعه، هدف محقق توصیف و تحلیل میزان استقبال و کاربرد هفت واژه مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی و مقایسه آن با میزان استقبال و کاربرد واژه‌های معادل بیگانه است. شرکت‌کنندگان این مرحله ۲۲۳ نفر از کاربران زن و مرد زبان فارسی از شهرستان‌های قوچان و شیروان با سنین مختلف (۱۳ تا ۶۵ سال) و سطح تحصیلات و شرایط اجتماعی متفاوت (پایین، متوسط و بالا) بر اساس امکان دسترسی بودند. این افراد دارای مشاغل متفاوتی (خانه‌دار، محصل، بازاری، کارگر، کارمند، مهندس، دکتر و...) بودند. از این میان، زبان مادری ۱۰۹ نفر فارسی، ۶۸ نفر گردی و ۴۶ نفر ترکی بود.

1. sequential mixed-methods research

برای گردآوری داده‌های کمی از پرسشنامه طراحی شده توسط پیش‌قدم و فیروزیان پوراصفهانی (۱۳۹۸) استفاده گردید که دارای مقیاس «لیکرت»^۱ پنج درجه‌ای شامل ۸ گویه برای هر بخش است و هدف آن تعیین وزن فرهنگی واژه‌های مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی و واژه‌های متناظر بیگانه آنها است. برای سنجش روایی محتوایی، پرسشنامه در اختیار تعدادی از صاحب‌نظران و متخصصان حوزه‌های زبان‌شناسی و روان‌شناسی قرار گرفته و روایی محتوایی آن (۰/۸۲=r) قابل قبول است و پایایی آنکه از طریق «آلفای کرونباخ»^۲ محاسبه شده، برابر ۰/۹۳ است.

در این پژوهش، تعداد هفت واژه مصوب برگرفته از دفترچه‌های شماره ۱ و ۲ چاپ سال‌های ۱۳۷۷ و ۱۳۷۸ فرهنگستان زبان و ادب فارسی به همراه معادل بیگانه آنها داده‌های اصلی را تشکیل دادند و برای هر واژه پرسشنامه مربوطه تکمیل گردید. این واژه‌ها عبارت‌اند از: «یارانه / سوبسید»، «رایانه / کامپیوتر»، «پیامک / اس‌ام‌اس»، «پیانه / ترمینال»، «پی‌غذا / دسر»، «راهبرد / استراتژی»، «همراه/موبایل». علت انتخاب واژگان قدیمی‌تر کاربرد طولانی‌مدت آنها در زبان فارسی بوده و فرصت بیشتری برای مواجهه با گویشوران زبان با واژه‌های مصوب وجود داشته است. همان‌گونه که پیش‌قدم و فیروزیان پوراصفهانی (۱۳۹۸) بیان کردند، دلیل انتخاب این واژگان این بود که آنها کاربرد زیادی در بین مردم دارند و از حوزه‌های مختلف معنایی هستند.

پژوهش حاضر، روشی منسجم شامل دو مرحله را اتخاذ نمود تا بتواند اطمینان بیشتری به علمی شدن آن بیخشد. در مرحله اول، از «سنجه هیجامد»^۳ برای سنجش سطح هیجامد شرکت‌کنندگان نسبت به هفت جُفت واژه منتخب استفاده شد. هر واژه با ۸ پرسش مجزاً به صورت لیکرت پنج درجه‌ای شامل شماره ۱ (اصلاً) تا شماره ۵ (خیلی زیاد) برای بررسی بسامد مواجهه با واژه و هیجان ارزیابی شد. این سنجش در کارهای قبلی از جمله ابراهیمی و همکاران (۱۳۹۶) و پیش‌قدم و فیروزیان پوراصفهانی (۱۳۹۸) استفاده شده است و از پرسشنامه‌ای اقتباس شده که روایی آن

1. Likert scale

2. Cronbach's Alpha

3. emotioncy scale

مورد تأیید است (شاهیان، ۲۰۱۶) (جدول ۲). سپس، با ضرب کردن نمره احساس در حاصل جمع نمره‌های هیجان و بسامد، نمره هیجان‌دی محاسبه شد. به عنوان مثال، وقتی پاسخی به صورت: واژه را شنیده‌ام و در متون دیده‌ام (۲)، حس خیلی خوبی نسبت به واژه دارم (۵) و میزان مواجهه‌ام با واژه زیاد بوده است (۴) باشد، نمره نهایی هیجان‌دی آن واژه برای آن فرد $= 18 = (4+5)/2$ می‌شود.

به دلیل گسترش جهانی «ویروس کرونا»، جمع آوری داده‌ها به روش حضوری با رعایت پروتکلهای بهداشتی، و غیرحضوری از طریق «تلگرام» و «واتس‌آپ» صورت یافت. در جمع آوری داده‌ها به صورت حضوری، محقق ابتدا با زبان ساده الگوی هیجان‌دی را برای آنها که جمعاً ۱۷۱ نفر بودند، با مثال معرفی نمود تا با موضوع آشنا شوند و با توجه به اینکه تحصیلات آنها متفاوت بود و به ویژه برای کسانی که تحصیلات پایین‌تری داشتند، این آشنایی کمک می‌کرد بهتر پاسخ دهند. محقق با توجه به پاسخ‌های آنها، برای هر واژه جدول مربوطه (جدول ۲) را کامل نمود. در مواردی که داده‌ها غیرحضوری جمع آوری شدند، محقق ابتدا از طریق گذاشتن صوت در «تلگرام» یا «واتس‌آپ»، الگوی هیجان‌دی را با مثال برای آنها که جمعاً ۵۲ نفر بودند، معرفی و تصویر جدول ۲ را هم برای شان ارسال کرد تا میزان آگاهی‌شان از موضوع بیشتر شود. همچنین، محقق زبان مادری شرکت‌کنندگان را در هر پرسشنامه مشخص نمود تا بتواند نقش آن را در میزان پذیرش و کاربرد هر جُفت واژه را بررسی کند. برای انجام این کار، زبان مادری افراد بدین صورت گذاری شد (زبان فارسی=۱، زبان گُرددی=۲، زبان ترکی=۳). داده‌ها طی سه هفته در مهرماه سال ۱۴۰۰ در شهرستان‌های قوچان و شیروان جمع آوری شد.

جدول ۲. نمونه‌ای از مقیاس هیجان‌دی (برگرفته از پیش‌قدم و فیروزیان پور اصفهانی، ۱۳۹۸)

سطح تجربه						تجربه
میزان آشنایی با واژه						میزان آشنایی با واژه
آن را شنیده‌ام						آن را شنیده‌ام
آن را شنیده‌ام و در متون دیده‌ام						آن را شنیده‌ام و در متون دیده‌ام

سطح تجربه						تجربه
خیلی زیاد ☐	زیاد ☐	کم ☐	خیلی کم ☐	اصلاً ☐	آن را شنیده‌ام و در متون دیده‌ام و با کسی که آن را به کار برده است ارتباط داشته‌ام	
خیلی زیاد ☐	زیاد ☐	کم ☐	خیلی کم ☐	اصلاً ☐	افزون بر موارد بالا، خودم در نوشتار و گفتار به کار برده‌ام	
خیلی زیاد ☐	زیاد ☐	کم ☐	خیلی کم ☐	اصلاً ☐	افزون بر موارد بالا، در مورد واژه پژوهش کرده‌ام	
خوب ☐	خوب ☐	ختنی ☐	بد ☐	خیلی بد ☐	احساس به واژه	
خیلی زیاد ☐	زیاد ☐	کم ☐	خیلی کم ☐	اصلاً ☐	میزان مواجهه با واژه	

در نهایت، برای تجزیه و تحلیل داده‌ها درباره میزان پذیرش و کاربرد واژه‌های مصوب و معادل بیگانه آنها، از «آمار توصیفی» و «آزمون تی»^۱ استفاده شد تا مشخص شود که آیا بین هر جفت واژه تفاوت معنادار است یا خیر. همچنین، برای تجزیه و تحلیل داده‌ها درباره نقش زبان مادری کاربران شامل زبان‌های فارسی، گردی و ترکی در میزان پذیرش این واژگان، از آزمون انووا یک طرفه و نیز تعیین دقیق تر تفاوت بین سه گروه از «آزمون شفی»^۲ استفاده شد.

۳. ۲. بخش دوم: مرحله کیفی

در این بخش ۶۱ نفر شرکت داشتند که پیش از این در مرحله کمی به پرسشنامه مربوطه پاسخ داده بودند و از این تعداد، ۳۶ نفر آنها مرد و ۲۵ نفر زن بودند و از پیش تعیین نشده بودند و روش نمونه‌گیری بر اساس اشیاع داده بود. افراد شرکت‌کننده در این مرحله با سنین مختلف (۱۵ تا ۶۰ سال)، سطح تحصیلات متفاوت (زیر دیپلم، دیپلم، کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری) و شرایط اجتماعی متفاوت (پایین، متوسط و بالا) و دارای مشاغل متفاوتی (خانه‌دار، محصل، بازاری، کارگر، کارمند، مهندس، دکتر و ...) بودند.

1. T-test

2. Scheffe Test

در این مرحله از مطالعه، ابتدا داده‌ها با استفاده از سؤالات مصاحبه «نیمه ساختاریافته»^۱ جمع‌آوری شدند که شامل سه سؤال بود. این سؤالات عبارت بودند از:

۱. از تجربه‌تان درباره این واژه‌های مصوب و معادل بیگانه آنها بگویید؟ (درباره هر کدام از این واژه‌ها، آیا آن را قبلاً شنیده‌اید، دیده‌اید، آن شئء یا مفهوم را لمس کرده‌اید، تجربه‌مستقیمی با آن داشته‌اید یا درباره آن تحقیق کرده‌اید؟).
۲. نسبت به هر یک از این واژه‌ها چه حسی دارید؟ حس مثبت، خشنی، منفی یا اینکه واژه مورد نظر چه چیزی را برای شما تداعی می‌کند؟
۳. با هر یک از این واژه‌ها در گفتار و نوشтар چقدر برحورد داشته‌اید؟ (درواقع، از شرکت‌کنندگان خواسته شد تا به زبان فارسی در مورد نوع تجربه، حس و میزان مواجهه خود با واژگان را بگویند).

از آنجاکه هدف پژوهش‌های کیفی یافتن نظرات و احساسات هر یک از شرکت‌کنندگان درباره موضوع مورد مطالعه است، این تحقیق هم از دیدگاه تفسیری برای تجزیه و بررسی داده‌های گردآوری شده از مصاحبه بهره جست. شرکت‌کنندگان فرصت یافتند همه مواردی را که می‌دانستند بنویسند و از آنها خواسته شد تجربیات پیشین خود را نیز بازتاب دهند. سؤالات به زبان فارسی نوشته شدند، و آنها هم ملزم بودند به زبان فارسی پاسخ دهند. افرادی که زبان مادری‌شان گُرددی یا ترکی بود، مصاحبه با آنها هم به زبان فارسی صورت گرفت و تجربه و حس شان درباره هر یک از واژه‌ها و نیز میزان بسامد آن واژه در زبان مادری‌شان را به زبان فارسی توضیح دادند. به دلیل گسترش جهانی «ویروس کروننا»، داده‌ها از روش حضوری با رعایت پروتکلهای بهداشتی^۲ و غیرحضوری از طریق «تلگرام» و «واتس‌آپ» جمع‌آوری گردید. در جمع‌آوری داده‌ها به صورت حضوری، محقق پاسخ آنها را به صورت یادداشت‌برداری و ضبط صدا (در صورت موافقت فرد) جمع‌آوری کرد. همچنین، در جمع‌آوری داده‌ها به صورت غیرحضوری، محقق سیاهه واژگان مصوب و معادل

1. semi-structured interview
2. sanitary protocol

بیگانه آنها را برای شان در «تلگرام» و یا «واتس آپ» ارسال نمود و به صورت متن یا صوت سؤالات مصاحبه را مطرح کرد و از آنها خواست پاسخ‌های خود را ترجیحاً به صورت صوت بفرستند تا محقق فرصت بیشتری برای تحلیل آنها داشته باشد. جمع‌آوری این داده‌ها در هفته آخر مهرماه ۱۴۰۰ در شهرستان‌های قوچان و شیروان صورت پذیرفت.

محقق روش «مقوله‌بندی مضمون محور^۱ را برای طبقه‌بندی پاسخ‌های شرکت‌کنندگان که از سؤالات مصاحبه حاصل شده بود، به کار برد (دورنیه^۲، ۲۰۰۷). برای انجام این کار، اطلاعات کیفی که از مصاحبه به دست آمده بود با مقوله‌بندی کیفی واکاوی شدند. ابتدا، مضمون داده‌های حاصل از مصاحبه استخراج و در سه طبقه حس مثبت، حس خنثی و حس منفی طبقه‌بندی شدند. سازماندهی داده‌های پیچیده با رونویسی انجام یافت. همچنین، «توافق درون‌ موضوعی»^۳ و «پایایی درون‌ موضوعی»^۴ محاسبه شد. توافق درون‌ موضوعی پس از بحث بین محقق و نظر دوم که یکی از همکاران وی بود، به دست آمد (گاریسون و همکاران^۵، ۲۰۰۶). در خصوص پایایی کدگذاری درون‌ موضوعی، تعداد کدهای توافق شده بر جمع کدهای توافق شده و توافق نشده تقسیم شد (کمپل و همکاران^۶، ۲۰۱۳).

۴. یافته‌های پژوهش

در این بخش، نتایج به دست آمده از تحقیق در دو بخش کمی و کیفی ارائه می‌شود.

۴.۱. نتایج کمی

به منظور یافتن پاسخ درباره میزان استقبال و کاربرد واژه‌های مورد نظر در بین عامه مردم، محقق با استفاده از آمار کمی شامل «آمار توصیفی» و «آزمون تی» داده‌های

-
1. theme-based categorization
 2. Dörnyei
 3. inter-rater agreement
 4. inter-rater reliability
 5. Garrison et al.
 6. Campbell et al.

به دست آمده از مرحله کمی پژوهش را مورد تحلیل قرار داد که نتایج آن در جدول ۳ ارائه می گردد.

جدول ۳. نتایج میانگین و آزمون تی هفت واژه مصوب و معادل بیگانه آنها

واعدهای مورد بررسی	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین خطای استاندارد	تی	درجه آزادی	مقدار
جفت واژه ۱	۳۸/۶۸	۳/۷۴	.۲۵	۷۰/۳۶	۴۴۴	
	۱۴/۳۱	۲/۵۷	.۲۳			
جفت واژه ۲	۳۴/۹۱	۵/۱۷	.۳۴	۱/۸۴	۴۴۴	
	۲۳/۹۹	۵/۲۶	.۳۵			
جفت واژه ۳	۱/۷۸	.۷۶	.۰۵	۱۵۹/۵۴	۴۴۴	
	۳۹/۳۷	۳/۴۳	.۲۳			
جفت واژه ۴	۳۲/۴۵	۷/۴۵	.۴۳	۲۹/۴۲	۴۴۴	
	۱۶/۳۲	۵/۰۳	.۳۳			
جفت واژه ۵	۱۷/۳۳	۵/۹۹	.۴۰	۷/۲۶	۴۴۴	
	۱۳/۸۸	۳/۷۵	.۲۵			
جفت واژه ۶	۱۸/۱۰	۷/۲۶	.۴۱	۳۴/۶۵	۴۴۴	
	۳/۰۱	۱/۶۳	.۱۰			
جفت واژه ۷	۴۰/۰۷	۳/۵۶	.۲۳	۴۰/۰۷	۴۴۴	
	۱۹/۷۶	۷/۶۷	.۴۴			

طبق نتایج به دست آمده، در شش جفت واژه تفاوت معناداری از حیث هیچامد وجود دارد: «کامپیوتر / رایانه» ($t=70/36, p=/.00$), «سوپسید / یارانه» ($t=159/54, p=/.00$), «ترمینال / پایانه» ($t=29/42, p=/.00$), «استراتژی / راهبرد» ($t=34/65, p=/.00$), «دسر / پی غذا» ($t=7/26, p=/.00$) و «موبایل / همراه» ($t=40/07, p=/.00$). همچنین، نتایج «آزمون تی» بیانگر آن است که بین جفت واژه «اسامس / پیامک» تفاوت معناداری از حیث هیچامد وجود ندارد ($t=1/84, p=/.00$).

همان‌گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، نتایج آمار توصیفی نشان می‌دهد فاصله میانگین بین هر جفت واژه قابل ملاحظه است، به‌طوری‌که نمره میانگین میزان استقبال و کاربرد واژه‌های بیگانه در مقایسه با واژه‌های مصوب بین آحاد مردم بیشتر است. به عنوان مثال، میزان پذیرش واژه «موبایل» با نمره میانگین ۴۰/۰۷ نسبت به همتای مصوب آن «همراه» با نمره میانگین ۱۹/۷۶ تقریباً بیشتر از دو برابر است. به همین صورت، میزان پذیرش واژه «ترمینال» با نمره میانگین ۳۲/۴۵ نسبت به همتای مصوب آن «پایانه» با نمره میانگین ۱۶/۳۲ دو برابر است. البته نتایج حاکی از آن است که این موضوع درباره جفت واژه «اس‌ام‌اس/پیامک» صدق نمی‌کند، به‌طوری‌که واژه مصوب «پیامک» توانسته است در مقایسه با واژه بیگانه «اس‌ام‌اس» از استقبال تقریباً یکسانی بین مردم برخوردار شود و کاربران زبان فارسی از هر دو واژه به‌طور تقریباً یکسان استفاده می‌کنند. علاوه بر این، در جفت واژه «سوپسید/یارانه»، واژه مصوب «یارانه» توانسته است با اختلاف زیادی نسبت به معادل بیگانه آن «سوپسید» با استقبال گسترده مردم روبرو شود و به خوبی خلاً واژگانی را پُر کند. در سایر موارد، در بازه زمانی مورد مطالعه، معادلهای بیگانه نسبت به واژه‌های همتای خود از سطح هیچ‌گدام بالاتری برخوردارند و میزان استقبال و کاربرد آنها نسبت به واژه‌های مصوب در بین مردم بیشتر است. لازم به یادآوری است که فرهنگستان زبان و ادب فارسی توانسته است در خصوص برخی از «نوواژه‌ها» از جمله «یارانه» و «پیامک» به موقعیت‌های شایانی در ایجاد هیجان مثبت و درنتیجه هیچ‌گدام‌افزایی دست یابد که منجر به افزایش کاربرد این واژگان شده است.

جدول ۴. نتایج آزمون واریانس یکطرفه هفت واژه مصوب و معادل بیگانه آنها

واژه‌های مورد بررسی	اف	درجه آزادی	مقدار	آزمون شفی
هیچ‌گدام کامپیوتر	.۲۱	۲	.۸۰	جفت واژه ۱
هیچ‌گدام رایانه	۶۸/۶۹	۲	.۰۰	
هیچ‌گدام اس‌ام‌اس	۲/۸۵	۲	.۰۶	جفت واژه ۲
هیچ‌گدام پیامک	۷/۱۹	۲	.۰۸	

واژه‌های مورد بررسی	اف	درجه آزادی	مقدار	آزمون شفی
هیچامد سوبسید	.۱/۵۱	۲	.۰۲۲	هیچامد یارانه
هیچامد ترمینال	.۰۳۰	۲	.۰۷۳	
هیچامد پایانه	.۰۴۲	۲	.۰۰	کردزبانان/ترکزبانان
هیچامد استراتژی	.۰۲۹	۲	.۰۷۴	
هیچامد راهبرد	.۳/۹۳	۲	.۰۰۲	فارسی‌زبانان
هیچامد دسر	.۰۰۵	۲	.۰۹۴	هیچامد پی‌غذا
هیچامد موبایل	.۰۶۰	۲	.۰۳۷	
هیچامد همراه	.۰۷۱	۲	.۰۴۹	جفتواژه ۳
جفتواژه ۴				
جفتواژه ۵				جفتواژه ۶
جفتواژه ۷				

همان‌گونه که در جدول ۴ مشاهده می‌شود، نتایج آزمون «واریانس یک‌طرفه»^۱ بیانگر آن است که از میان چهارده واژه مورد نظر، در سه واژه تفاوت معناداری با در نظر گرفتن زبان مادری سخنگویان شامل زبان‌های فارسی، گُردی و ترکی از حیث هیچامد وجود دارد: «رایانه» ($f=۶۸/۶۹, p=.۰۰$), «ترمینال» ($f=۶۶/۰۲, p=.۰۰$) و «راهبرد» ($f=۳/۹۳, p=.۰۰$). به طور دقیق‌تر، برای مشخص کردن محل تفاوت بین زبان مادری کاربران از «آزمون شفی» استفاده شد. نتایج این آزمون نشان داد که پذیرش و کاربرد واژه‌های «رایانه» و «راهبرد» در سخنگویانی که زبان مادری‌شان فارسی است، بیشتر از سخنگویانی است که زبان مادری‌شان گُردی و ترکی است. حال آنکه، پذیرش و کاربرد واژه «ترمینال» در سخنگویانی که زبان مادری‌شان گُردی و ترکی است، بیشتر از سخنگویانی است که زبان مادری‌شان فارسی است. دلیل این امر می‌تواند بسامد بالای واژه «ترمینال» برای کسانی باشد که با اتوبوس و مینی‌بوس در مسیرهای روتاستایی و با مسیرهای بین شهری به ویژه از شهرستان به تهران در تردد بوده‌اند.

۴.۲. نتایج کیفی

ابتدا، نتایج به دست آمده از مصاحبه «نیمه ساختاریافته» کُدگذاری شد تا توافق و پایایی کُدگذاری درون موضوعی داده‌ها لحاظ گردد. در این راستا، محقق از فرد دومی که دارای مدرک دکتری مطالعات ترجمه بود، خواست تا داده‌ها را کُدگذاری کند. محقق دوم هم نقاط مشترک را از بین پاسخ‌ها استخراج کرد و آنها را کُدگذاری کرد. گُدهای استخراج شده توسط محقق دوم، علی‌رغم تفاوت‌های جزئی، دارای اشتراکات زیادی بودند.

به بیان دقیق‌تر، برای حس خوب درمجموع ۲۳ کُد وجود داشت که حداقل یکی از محققان آن را استخراج کرده بود و در ۱۶ مورد آن هر دو محقق اتفاق نظر داشتند، درنتیجه پایایی درون موضوعی ۶۹ درصد بود ($69/23=0.69$). همچنین، برای حس خشی درمجموع ۱۰ کُد وجود داشت که حداقل یکی از محققان آن را استخراج کرده بود و در ۷ مورد آن هر دو محقق اتفاق نظر داشتند، درنتیجه پایایی درون موضوعی ۷۰ درصد بود ($70/10=0.70$). درنهایت، برای حس منفی درمجموع ۱۲ کُد وجود داشت که حداقل یکی از محققان آن را استخراج کرده بود و در ۸ مورد آن هر دو محقق اتفاق نظر داشتند، درنتیجه پایایی درون موضوعی ۶۶ درصد بود ($66/12=0.55$).

به‌طور دقیق‌تر، دلایل داشتن حس مثبت به واژه‌های مورد نظر از نگاه مردم عبارت‌اند از: ۱- بسامد بالا؛ ۲- باسود بودن؛ ۳- تجهیزات ضروری؛ ۴- آشنا بودن واژه (به انه ختم می‌شود)؛ ۵- قانون کم‌کوشی؛ ۶- باکلاس بودن واژه؛ ۷- خوش‌آهنگ بودن؛ ۸- مناسب‌تر بودن در نوشتار؛ ۹- کاهش قیمت؛ ۱۰- تداعی مثبت؛ ۱۱- القای سفر؛ ۱۲- خوش تلفظ؛ ۱۳- دهان پُرکن بودن؛ ۱۴- عدم ابهام معنایی؛ ۱۵- تداعی فرهنگ غذایی خارجی‌ها و ۱۶- شفافیت معنا.

همچنین، دلایل داشتن حس خشی به واژه‌های مورد نظر از نگاه مردم عبارت‌اند از: ۱- جهان‌شمولی واژه؛ ۲- نهادینه شدن واژه؛ ۳- رقابت نزدیک با واژه بیگانه؛ ۴- کاربرد زیاد در هم‌ایی کلمات؛ ۵- عدم علاقه به آن؛ ۶- عادت نداشتن و ۷- غریب بودن واژه.

درنهایت، دلایل داشتن حس منفی به واژه‌های مورد نظر از نگاه مردم عبارت‌اند از: ۱- تداعی منفی؛ ۲- استفاده سخت؛ ۳- بسامد پایین؛ ۴- استفاده اشتباه؛ ۵- کاربرد خاص؛ ۶- تداعی کلمه دیگر با بار منفی؛ ۷- ابهام معنایی و ۸- تلفظ دشوار.

۵. بحث و نتیجه‌گیری

یکی از حوزه‌های قابل تأمل در فرهنگستان، واکاوی میزان پذیرش و عدم پذیرش واژگان در میان سخنگویان زبان فارسی است. با توجه به نقش بنیادین واژگان پُرکاربرد در مکالمات روزمره و اهمیّت بومی‌سازی واژگان، مطالعه حاضر با به‌کارگیری الگوی هیجامد، به بررسی دلایل پذیرش و عدم پذیرش منتخبی از واژه‌های مصوب فرهنگستان در مقایسه با معادل بیگانه آنها پرداخت و نتایج زیر به دست آمد:

یافته‌های کمی این پژوهش نشان داد که در بین شش جُفت واژه تفاوت معناداری از حیث هیجامد در میان عامه مردم وجود دارد. به طور دقیق‌تر، در پنج جُفت واژه شامل «کامپیوتر / رایانه»، «ترمینال / پایانه»، «استراتژی / راهبرد»، «دسر / پی‌غذا» و «موبایل / همراه»، کاربرد معادل بیگانه بیشتر از واژه‌های مصوب است، ولی در جُفت واژه «سوپسید / یارانه»، کاربرد واژه مصوب بیشتر از معادل بیگانه است. تنها در بین جُفت واژه «اس‌ام‌اس / پیامک» تفاوت معناداری از حیث هیجامد وجود ندارد و در مقایسه با واژه بیگانه «اس‌ام‌اس»، مردم به همان نسبت از واژه «پیامک» استفاده می‌کنند. این نشان می‌دهد که مردم در مورد واژه‌های بیگانه در مقایسه با واژه‌های مصوب سطح هیجامد بالاتری دارند و این واژگان در بین سخنوران زبان فارسی کاربرد بیشتری دارند. همچنین، نتایج کمی پژوهش نشان داد که در سه واژه تفاوت معناداری برحسب زبان مادری سخنگویان شامل زبان‌های فارسی، گُردی و ترکی از حیث هیجامد وجود دارد. به بیان دقیق‌تر، کاربرد واژه‌های «رایانه» و «راهبرد» در افرادی که زبان مادری‌شان فارسی است، بیشتر از کسانی است که زبان مادری‌شان

گُردي و ترکي است. ولی، کاربرد واژه «ترمينال» در افرادی که زبان مادری‌شان گُردي و ترکي است، بيشتر از کسانی است که زبان مادری‌شان فارسي است.

همچنین، يافته‌های كيفي پژوهش نشان داد که بيشتر عواملی چون تداعی مثبت، خوش‌آهنگ بودن و بسامد بالا در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی در پذيرش واژه‌های بیگانه از سوی مردم نقش دارند، و عواملی چون تداعی منفي، تلفظ دشوار و بسامد پاين در عدم پذيرش واژه‌های مصوب فرهنگستان از سوی مردم نقش دارند. به نظر می‌رسد، برخی واژه‌ها از نظر آوايسی، دستوري و معنایي به واژگان زیان مادری کاربران نزديك‌تر هستند و يا بسامد آنها در گفتار روزمره‌شان بالاتر است. به عنوان مثال، به گفته يکی از مصاحبه‌شوندگان که زبان مادری‌اش ترکی بود، واژه مصوب «يارانه» کلمه «يلان» در زبان ترکی را به ذهن می‌آورد و اين تشابه آوايسی کاربرد کلمه «يارانه» را آسان می‌كند. البته شاييان يادآوری است که همانند کار صورت گرفته توسط پيش‌قدم و فيروزيان پوراصفهاني (۱۳۹۸)، نتایج مصاحبه‌های اين پژوهش حاکی از آن است که در بين مردم تداعی منفي نسبت به واژگان بیگانه و تداعی مثبت نسبت به واژگان بومي هم ديده می‌شود که نشان می‌دهد فرهنگستان زبان و ادب فارسي تا حدودي در القای هيچان منفي نسبت به واژگان بیگانه و القای هيچان مثبت نسبت به واژگان مصوب فرهنگستان موفق بوده است. به عنوان مثال، معرفی واژه «پيماك» منجر به القای هيچان منفي و تداعی منفي در واژه «اس‌ام‌اس» شده است.

نتایج اين پژوهش مانند نتایج کار پيش‌قدم و فيروزيان پوراصفهاني (۱۳۹۸) است که در يافتند در بين دانشجويان از بين شش واژه منتخب، پنج واژه بیگانه شامل «کامپيوتر»، «اس‌ام‌اس»، «استراتژي»، «ترمينال» و «دسر» داراي بسامد بالاتر و وزن فرهنگي بيشتری نسبت به واژه‌های مصوب آنها هستند، به جز واژه مصوب «يارانه» که در مقایسه با معادل بیگانه آن «سوبيسيد» داراي وزن فرهنگي بيشتری است که دليل آن هم می‌تواند اعمال قدرت مسئولان جامعه برای هماهنگ‌سازی و حرکت به سمت زبان واحد از طريق گفتار مقتدرانه باشد (پيش‌قدم، طباطبائيان و ناورى، ۱۳۹۲).

به طور مشابه، حسینی (۱۳۹۵) به این نتیجه رسید که قدرت مسئولان در افزایش بسامد واژه‌های مصوب تأثیر بهسزایی دارد. قابل بیان است که واژگان منتخب بررسی شده در این پژوهش همان واژگان کار پیش‌قدم و فیروزیان پوراصفهانی (۱۳۹۸) بودند و نتایج مشابه به دست آمده از گروههای مختلف به تعیین یافته‌ها با اطمینان بیشتر کمک می‌کنند. ولی بین پژوهش کنونی و پژوهش پیش‌قدم و فیروزیان پوراصفهانی (۱۳۹۸) تفاوت‌هایی هم مشاهده می‌شود و میانگین هیجامد برخی از جُفت واژه‌ها فاصله بیشتری دارند. به عنوان نمونه، فاصله میانگین هیجامد جُفت واژه «کامپیوتر/ رایانه» در این پژوهش خیلی بیشتر از فاصله میانگین هیجامد این جُفت واژه در پژوهش آنها است که نشان می‌دهد کاربرد واژه مصوب «رایانه» در میان تحصیل‌کردگان بیشتر از عامه مردم است. همچنین، در جُفت واژه «اس‌ام‌اس/ پیامک»، تفاوت به دست آمده در کار پیش‌قدم و فیروزیان پوراصفهانی (۱۳۹۸) معنادار بوده است، ولی در این پژوهش معنادار نیست.

پژوهش حاضر نشان می‌دهد که تعدادی از واژه‌های مصوب به دلیل شفافیت معنایی و خوش‌آوازی توانسته‌اند در مقایسه با معادل بیگانه از میزان استقبال یکسان یا بیشتری برخوردار شوند که نتایج به دست آمده توسط فایی و شیوا (۱۳۹۸) بر روی چند نمونه از معادل‌های مرجح در فرآیند واژه‌گزینی فرهنگستان این موضوع را تأیید می‌کنند. نتایج به دست آمده از مصاحبه‌ها در پژوهش حاضر هم نشان می‌دهد که وقتی واژه‌ای به اقتصاد مردم کمک کند، سطح هیجامد مردم در مورد آن واژه بالا می‌رود چون به واسطه تجربه مستقیمی که از آن واژه کسب می‌کنند و برای کسب اطلاعات بیشتر درباره آن تحقیق و تفحیص می‌کنند، واژه مورد نظر وارد حوزه درون‌آگاهی آنها می‌شود و مردم آن را بیشتر به کار می‌برند. در مقابل، واژه «رایانه» با استقبال مردم رویرو نشده است، علی‌رغم اینکه به پسوند «انه» ختم می‌شود و کلماتی که به این پسوند ختم می‌شوند با گوش مردم آشنا هستند مانند «آستانه».

نکته دیگر بحث «هم‌آیی کلمات» است که در واژه‌یابی و واژه‌گزینی باید مدّ نظر قرار گیرد. واژگان باید طوری انتخاب شوند که در هم‌آیی با کلمات پرسامد دیگر،

خوش آهنگ، خوش تلفظ و دارای شفافیت معنایی باشند تا بتوانند سطح هیجانامد مردم را در مورد آن واژگان بیشتر کنند. روابط هم‌آیی واژگان از زبانی به زبان دیگر متفاوت‌اند (کریستال^۱، ۲۰۱۰)، به عنوان مثال، هم‌آیی «استراتژی معاملاتی» در مقایسه با «راهبرد معاملاتی» معنایی شفاف‌تر و کامل‌تر را به مخاطب القا می‌کند. همچنین، این نکته برای گویندگان، سخنوران و مترجمان مهم است، چون وقتی هم‌آیی کلمات از نظر آوایی، ساختاری و معنایی در ترجمه همخوانی نداشته باشد، باقی متن با آن هماهنگ نمی‌شود و خواننده یا مخاطب دچار سردرگمی می‌شود. البته برخی از واژگان مصوب فرهنگستان در مقایسه با معادل بیگانه آنها از هم‌آیی بهتری برخوردارند، مانند هم‌آیی «پیامک‌های عاشقانه» که در گفتار و نوشتار کاربرد بیشتری نسبت به «اس‌ام‌س‌های عاشقانه» دارد و تداعی مثبت ایجاد می‌کند.

درواقع، در بحث واژه‌گزینی، انتخاب واژه‌هایی که از نظر آوایی، دستوری و معنایی خوش‌ساخت باشند، در ایجاد حس مثبت بین مردم و افزایش بسامد آنها کمک می‌کنند و می‌توانند منجر به تغییر نگاه طعنه‌آمیز و طنزآمیز مردم به واژگان مصوب فرهنگستان شوند، چراکه این حالت طنزآمیز هم نشانگر نوعی انتقاد به آن واژگان است. به عنوان مثال، واژه مصوب «بال‌گرد» برای واژه بیگانه «هلی‌کوپتر»، علی‌رغم اینکه در شفافیت معنایی و مؤلفه‌های آوایی بر «هلی‌کوپتر» برتری دارد (وفایی و شیوا، ۱۳۹۸)، در القای هیجان مثبت و درنتیجه هیجان‌دافزایی در بین کاربران ناکام مانده است. همچنین، بحث زمان هم در عادت کردن به یک واژه مهم است (غیاثیان و ظریف، ۱۳۸۷)، و بسامد بالای یک واژه در طی زمان طولانی به‌واسطه شنیدن، دیدن و به کار بردن آن در گفتار و نوشتار، باعث بالا رفتن سطح هیجانامد مردم در خصوص آن واژه می‌شود که این امر منجر به هیجان‌دافزایی و وارد شدن هیجانامد به حوزه درون‌آگاهی می‌شود (پیش‌قدم و فیروزیان پوراصفهانی، ۱۳۹۸). البته به نظر می‌رسد واژه‌گزینی برای برخی واژگان بیگانه که برای مردم نهادینه شده‌اند و در عین حال خوش آهنگ و خوش معنا هستند، کار دشواری است و

به گفتهٔ برخی از مردم، فرهنگستان اعتبار خودش را با واژه‌یابی برای آنها به مخاطره می‌اندازد. به طور مشابه، طبق یافته‌های پیش‌قدم و فیروزیان پوراصفهانی (۱۳۹۸)، وقتی وزن فرهنگی واژهٔ بیگانه از واژهٔ مصوب بیشتر باشد، کاربرد واژهٔ بیگانه از واژهٔ مصوب بیشتر خواهد بود.

در نهایت، نتایج این پژوهش حاکی از آن است که از میان هفت واژهٔ مصوب مورد نظر، در دو مورد آن موفق عمل کرده است. مسلماً به کارگیری الگوی هیجامد در شناسایی میزان استقبال و کاربرد واژه‌های مصوب در مقایسه با معادلهای بیگانه می‌تواند به فرهنگستان در بالا بردن بسامد «نو واژه‌ها» و پایین آوردن وزن فرهنگی واژه‌های بیگانه کمک کند. در این راستا، فرهنگستان می‌تواند در معادل‌یابی واژگان از کارشناسان خبره روان‌شناسی اجتماعی زبان و عصب‌شناسی زبان بهره‌مند شود.

یکی از محدودیت‌های تحقیق حاضر این است که به خاطر شیوع «ویروس کرونای»، تعدادی از داده‌ها به صورت مجازی جمع‌آوری گردید، حال آنکه جمع‌آوری داده‌ها، به‌ویژه داده‌های مصاحبه به صورت حضوری به خاطر تعامل رو در رو می‌تواند اطلاعات عمیق‌تری را به دست دهد. همچنین، پژوهش حاضر در بین عامهٔ مردم شهرستان‌های قوچان و شیروان صورت گرفت، درنتیجه در تعمیم بیرونی نتایج حاصل از آن باید دقت صورت بگیرد. بهتر است تحقیقات بیشتری در این خصوص در اقصی نقاط کشور انجام شود و نتایج آن با نتایج این پژوهش مقایسه شود.

کتاب‌نامه

ابراهیمی، ش.، پیش‌قدم، ر.، استاجی، ا. و امین‌یزدی، س. ا. (۱۳۹۶). معرفی هیجامد و بررسی تأثیر آن در غرقگی و سبک‌های یادگیری فارسی‌آموزان غیرایرانی. پژوهشنامه آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان، ۶(۱)، ۵۷-۸۲.

احمدی‌نسب، ف. (۱۳۹۸). بررسی و نقد وضعیت نشریات حوزهٔ پژوهشی در به کارگیری واژه‌های مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی بر اساس فرهنگ هزار واژهٔ پژوهشی. نامهٔ فرهنگستان: مطالعات واژه‌گزینی، ۲ و ۳، ۲۱۷-۲۴۴.

پرویزی، ن. (۱۳۹۵). بیست سال واژه‌گزینی. نامهٔ فرهنگستان: مطالعات واژه‌گزینی، ۱، ۳-۱۶.

- پیش‌قدم، ر. و فیروزیان پور اصفهانی، آ. (۱۳۹۶). معرفی هیجان‌دبه عنوان ابزاری موثر در پذیرش نو واژه‌های مصوب فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی. *جستارهای زبانی*، ۱(۵)، ۷۹-۱۰۵.
- پیش‌قدم، ر. و فیروزیان پور اصفهانی، آ. (۱۳۹۸). ارزیابی کمی و کیفی وزن فرهنگی شش واژه مصوب فرهنگستان و متناظر بیگانه آنها در پرتو الگوی هیجان‌دما. *نامه فرهنگستان: مطالعات واژه‌گزینی*، ۲ و ۳، ۱۷۵-۲۰۰.
- پیش‌قدم، ر.، ابراهیمی، ش. و بیگدلی، ا. (۱۳۹۹). معرفی الگوی نیمرخ هیجان‌دما و بررسی رابطه آن با نگرش فردی و اجتماعی. *شناسخت اجتماعی*، ۲(۱۸)، ۷۹-۱۰۲.
- پیش‌قدم، ر.، ابراهیمی، ش. و شکیابی، گ. (۱۳۹۷). معرفی مفهوم «سرمایه هیجان حسی» و بررسی تاثیرات آن در آموزش زبان دوم. *مطالعات زبان و ترجمه*، ۱۰(۲)، ۱-۲۶.
- پیش‌قدم، ر.، درخشان، ع. و عطایی، ا. (۱۳۹۹). واکاوی زبان «مردسالاری» و «زن سالاری» در فرهنگ ایرانی: مقایسه موردی فیلم‌های سینمای ایران در دهه ۱۳۶۰ و ۱۳۹۰. *زن در فرهنگ و هنر*، ۱(۱)، ۱۱۵-۹۱.
- پیش‌قدم، ر.، طباطبائیان، م. س. و ناوری، ص. (۱۳۹۲). تحلیل انتقادی و کاربردی نظریه‌های فراگیری زبان اول: از پیدایش تا تکوین. *مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد*.
- تاتار، ع. (۱۳۹۵). روش‌های واژه‌گزینی (مطالعه موردی: واژه‌های مصوب کارگروه واژه‌گزینی حمل و نقل دریایی). *نامه فرهنگستان: مطالعات واژه‌گزینی*، ۱، ۱۷۹-۲۰۰.
- چوپان زاده، م. و محضری، آ. (۱۳۹۵). استعاره در اصطلاح شناسی (بررسی واژه‌های مصوب حوزه رایانه و فناوری اطلاعات). *ویژه نامه فرهنگستان: مطالعات واژه‌گزینی*، ۱، ۱۳۹-۱۶۰.
- حسینی، م. ر. (۱۳۹۵). سیر تطور واژه‌گزینی اصطلاحات حقوقی در زبان فارسی نو. *نامه فرهنگستان: مطالعات واژه‌گزینی*، ۱، ۱۷۱-۱۷۱.
- رجی، ت. و سمایی، س. م. (۱۳۹۸). سازماندهی واژگان مصوب فرهنگستان در نظام اصطلاح‌نامه‌ای. *نامه فرهنگستان: مطالعات واژه‌گزینی*، ۲ و ۳، ۲۰۱-۲۱۶.
- سخایی، ف. (۱۳۹۵). گنج‌واژه: ابزاری مفید برای واژه‌گزینی. *نامه فرهنگستان: مطالعات واژه‌گزینی*، ۱، ۲۱۹-۲۳۱.
- سمایی، ف. (۱۳۹۸). مبانی اصطلاح‌شناسی فرهنگی و کاربرد آن در زبان فارسی. *نامه فرهنگستان: مطالعات واژه‌گزینی*، ۲ و ۳، ۲۶۷-۲۹۲.
- شقاقی، و. (۱۳۸۷). *مبانی صرف*. تهران: سمت.

طباطبایی فارانی، س.، پیش‌قدم، ر. و مقیمی، س. (۱۳۹۸). معرفی الگوی هیجامد به عنوان شیوه‌ای کارآمد برای کاهش اضطراب خواندن در زبان خارجی. *مطالعات زبان و ترجمه*، ۵۲(۲)، ۳۵-۶۳.

عادل، ح. (۱۳۹۵). چرا واژه‌گزینی ضرورت دارد؟ نامه فرهنگستان: *مطالعات واژه‌گزینی*، ۱، ۱۷-۲۷.

غیاثیان، م. و ظریف، م. (۱۳۸۷). فرهنگستان و رسانه ملی. پژوهشنامه زبان فارسی: *چالش‌ها و راهبردها*، ۳۵، ۱۲۱-۱۵۰.

نعمتزاده، ش. (۱۳۹۵). *وام‌گیری واژگانی از منظر رده شناسی زبان*. نامه فرهنگستان: *مطالعات واژه‌گزینی*، ۱، ۲۸-۳۲.

وفایی، ع. و شیوه، ع. (۱۳۹۸). تحلیل چند نمونه از معادلهای مرجع در فرایند واژه‌گزینی فرهنگستان زبان و ادب فارسی (فرهنگستان سوم). نامه فرهنگستان: *مطالعات واژه‌گزینی*، ۲، ۲۴۵-۲۶۶.

- Bonvillain, N. (2019). *Language, culture, and communication: The meaning of messages*. New York, NY: Rowman and Littlefield.
- Bryson, B. (1994). *Made in America*. London: Martin Seeker and Warburg.
- Campbell, J. L., Quincy, Ch., Osserman, J., & Pedersen, O. K. (2013). Coding in-depth semi-structured interviews: Problems of unitization and inter-coder reliability and agreement. *Sociological Methods & Research*, 42(3), 294-320.
- Crystal, D. (1989). *The Cambridge encyclopedia of language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dörnyei, Z. (2007). *Research methods in applied linguistics*. Oxford: Oxford University Press.
- Garrison, D. R., Cleveland-Innes, M., Koole, M., & Kappelman, J. (2006). Revisiting methodological issues in transcript analysis: Negotiated coding and reliability. *Internet and Higher Education*, 9, 1-8.
- Halliday, M. A. K. (1994). *An introduction to systemic functional grammar* (2nd ed.). London: Edward Arnold.
- Piaget, J. (1954). *The construction of reality in the child*. New York: Basic Books.
- Pishghadam, R. (2015). *Emotioncy in language education: From exvolvement to involvement*. Paper presented at the 2nd conference of interdisciplinary approaches to Language Teaching, Literature, and Translation Studies. Mashhad, Iran.
- Pishghadam, R. (2016). *Emotioncy, extraversion, and anxiety in willingness to communicate in English*. Paper presented at the 5th international conference on Language, Education and Innovation. London, England.
- Pishghadam, R., Adamson, B., & Shayesteh, S. (2013). Emotion-based language instruction (EBLI) as a new perspective in bilingual education. *Multilingual Education*, 3(9), 1-16.

- Pishghadam, R., Jajarmi, H., & Shayesteh, Sh. (2016). Conceptualizing sensory relativism in light of emotioncy: A movement beyond linguistic relativism. *International Journal of Society, Culture & Language*. 4(2), 11-21.
- Riazi, A. M. (2017). *Mixed method research in language teaching and learning*. London, England: Equinox.
- Shahian, L. (2016). *Examining the Relationship between Flow, Emotioncy and Reading Comprehension: A Case of Iranian EFL Learners*. Unpublished master's thesis: Ferdowsi University of Mashhad.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge: Harvard University Press.

درباره نویسنده

قاسم مدرّسی عضو هیئت علمی گروه زبان انگلیسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قوچان است. مطالعات و پژوهش‌های وی در حوزه روان‌شناسی آموزش، ارزشیابی و مطالعات کاربردی ترجمه است.